

[Wilhelm]

så gode forudsætninger for at foretage dette skøn som juridiske dommere.

Juridiske dommere er også påvirkelige for oppskede stemninger. Det var juridiske dommere, der sagde god for grundlovsbruddet i 1941. Det var juridiske dommere, der i disse dage for et år siden påvirkede af et politisk hysteri isolationsfængslede folk på stribe i sager, som ved nærmere prøvelse ikke kunne holde juridisk. Det er også en form for pøbeljustits.

Nævninge har i hvert fald den fordel fremfor de juridiske dommere, at de gennemgående har større kendskab til de sociale lag, de sigtede kommer fra. Der er ikke noget belæg for, at nævninge fælder juridisk uholdbare domme. Det forekommer, om end overordentlig sjældent, at en nævningeafgørelse af jurister anses for forkert, men selv da er vi inden for de rammer, hvor der skal udøves et skøn. Nævningene er et demokratiserende element i retsplejen.

Det hævdes ofte, at nævninge stiller større krav til beviset end juridiske dommere. Jeg tror aldrig, det er dokumenteret, men skulle det være rigtigt, bør vi elske dem for det. Det er i så fald en af selve grundsætningerne i retsplejen, de viser større respekt for, end juristerne gør.

Så til det specielle område, som dette lovforslag og de førstebehandlede ændringsforslag direkte befatter sig med, og det er jo især voldtægtssagerne, for de andre områder, nemlig §§ 181 og 288, har der ikke været argumenteret på.

På voldtægtssagernes område går argumentationen mod nævninge ud på følgende: for det første at en nævningsag er en ganske særlig belastning for offeret, for det andet at nævningene har vist sig tilbøjelige til ikke at ville dømme for voldtægt, men kun for ulovlig tvang, og for det tredje at nævningenes strafudmåling er for lille.

Til det første: vi deler ønsket om, at man så langt som overhovedet muligt får mindsket belastningen for offeret. Hvis socialdemokratiet, de radikale, CD og kristeligt folkeparti for alvor er optaget af dette, skulle de ikke ved andenbehandlingen have udhulet forbudt mod at bore i offerets seksualliv, hvilket klart er den mest belastende del af disse sager, den, der mest appellerer til pressens nyfikenhed osv.

Desuden har vi svært ved at se, at én behandling for et nævningeting skulle være mere belastende end behandling for et tilsvarende antal mennesker, men delt op i to omgange med måneders mellemrum, som tilfældet jo ville være, hvis der appelleres efter domsmandssag.

Til det andet: vi tror ikke en dojt på, at det er nævningene, der ganske af sig selv har fundet på, at voldtægtssager skal skydes ind under § 217. Selv om det var tilfældet, er det jo nu forhindret ved den foretagne præcisering af voldtægtsbegrebet; men selvfølgelig har nævningene ikke selv fundet på det. Det må være den juridiske vejledning fra forsvarer, anklager og dommer tilsammen, som har bevirket det, og så er det da mærkeligt at lade nævningene undgælde herfor, endda samtidig med, at vi netop lukker af for en sådan forskydning.

Til det tredje: hvis det virkelig forholdt sig sådan, at juridiske dommere i voldtægtssager ville have straffet væsentlig hårdere end nævninge, ville voldtægtsstraffene selvfølgelig systematisk være blevet korrigeret ved appel til højesteret. Det er faktisk ikke sket.

I øvrigt kan det undre, at netop de medlemmer, som finder, at lægdommerne har behandlet specielt voldtægtssagerne forkert, nu foreslår en løsning, hvor lægdommere skal medvirke i begge instanser, hvilket som bekendt ikke er tilfældet, hvis vi opretholder nævningebehandling.

Jeg synes, argumentationen halter så voldsomt, at det er svært at frigøre sig for den tanke, at det primære formål med hele lovinitiativet ikke er eller har været hensynet til offeret, men derimod at begrænse nævningeinstitutionen, således som det altid har været justitsministeriets og dommerstandens ønske, og således som det også blev foreslået i kommissionsbetænkningen fra 1977, hvor de andre hensyn, som kvindebevægelsen har ført frem, endnu slet ikke var med.

For os ser det ud, som om man med gustent overlæg udnytter et kvindepolitisk alibi til et ganske andet formål, nemlig at slå ned på nævningeinstitutionen. Denne opfattelse bekræftes af det forløb, sagen har fået, efter at det blev klart, at der måske kunne skabes flertal for at opretholde nævningebehandling, dvs. for det nu stillede ændringsforslag.

Jeg går ud fra, at hverken ministeren eller retsudvalgets formand kan have noget imod,